

«ΠΟΥΝΑΙ Η ΜΑΝΑ ΣΟΥ ΜΩΡΗ ;»

της Δήμητρας Σωτήρη Πέτρουλα

ή

Όταν οι λέξεις στάζουν αίμα

ΠΗΡΑ στα χέρια μου το βιβλίο της Δήμητρας Σωτήρη Πέτρουλα «Πούναι η μάνα σου μωρή;» από περιέργεια για να δω τι σχέση μπορεί να έχει η συγγραφέας με τον γαλανό νέο της νεολαίας Λαμπράκη που τραγουδούσε ο Θεοδωράκης, και που μας είχε κάνει όλους να δακρύσουμε τότε με τον ηρωικό του θάνατο.

Που να φανταζόμουνα πως ο θάνατος του Σωτήρη ήταν μια λεπτομέρεια μόναχα στην ματωμένη πορεία των ηρώων με το επώνυμο Πέτρουλας. Που να φανταζόμουνα πως η Δήμητρα θάνοιχε μπροστά στα μάτια μου την πιο απίστευτη, την πιο φοβερή σελίδα της σύγχρονης Ελλάδας, μιας Ελλάδας που εμείς τουλάχιστο της γενιάς μου εδώ στην Κύπρο, αγνοούμε σχεδόν ολοκληρωτικά... Λέω της γενιάς μου και ντρέπομαι, γιατί τότε που η Δήμητρα Σωτήρη Πέτρουλα, νήπιο τριάμισι χρόνων έβλεπε να σφαγιάζονται μπροστά στα μάτια της η μάνα της, οι αδελφές της, οι θειάδες της, οι θείοι της, τα ξαδέλφια της και λίγο αργότερα ο πατέρας της, ο αδελφός της, άλλοι θείοι και θειάδες και ξαδέλφια και πλήθος συγγενείς, από τους χίτες, εγώ, στην ίδια περίπου ηλικία, μεγαλώναμε με όλα τα καπρίτσια και τα χαϊδέματα του παιδιού, μέσα στη θαλπωρή της οικογένειάς μου...

Μόλις έκλεισα δακρυομένη από υπερβολική συναισθηματική φόρτιση αυτό το βιβλίο ντοκουμέντο θάθελα να εκφράσω στην άγνωστη μου Δήμητρα ένα μεγάλο ευχαριστώ, γιατί κατάφερε να μετατρέψει εκείνο τον κόμπο που κουβάλαγε τόσα χρόνια μέσα στο λαιμό της σε μια σκληρή γροθιά μέσα στο μάτι του φασισμού. Νάσαι ήσυχη, Δήμητρα! το βιβλίο σου θάναι παντοτινή κατάρα για τους φονιάδες και τους απογόνους τους, θα είναι εφιάλτης για τους ηθικούς αυτουργούς, θα είναι κραυγή αδιάκοπης προειδοποίησης για τον λαό, και ευλαβικό μνημόσυνο για τους νεκρούς σου και νεκρούς μας.

Η αφήγηση αρχίζει με την ερώτηση: «Πούναι η μάνα σου μωρή;» που οι Χίτες που έρχονται στο Μοναστήρι, το χωριό των Πετρουλαίων, κάνουν στη μικρή Δήμητρα, την Μπεμπέκα, όπως την αποκαλούσαν μέχρι τότε οι δικόι της. Μ' αυτή τη φράση, στις 20/1/46 αρχίζει η αντίστροφη μέτρηση για το κοριτσάκι των τριάμισι χρόνων, που ήταν το μικρότερο και χαϊδεμένο μιας ωραίας αγαπημένης οικογένειας, της οικογένειας του Σωτήρη Πέτρουλα, (θείου του άλλου Σωτήρη, των Λαμπράκιδων), ενός λεβέντη κομμουνιστή αντάρτη που αφού πολέμησε με τον ΕΛΑΣ τους Γερμανούς, βρέθηκε τώρα παράνομος στα βουνά και οι ταγματασφαλίτες του δίνουν το ευχарιστώ ξεκληρίζοντας την οικογένεια του. Κείνη λοιπόν την αποφράδα μέρα οι Χίτες σκοτώσανε γραμμή όλο το σόι των Πετρουλαίων

που βρήκαν στο χωριό, αφήνοντας ζωντανή μόναχα την μικρή Δήμητρα, στο βυζί της νεκρής μάνας της. Κι' αυτή, να στριφογυρίζει ατελείωτες ώρες ανάμεσα στα πτώματα, παγωμένη, πεινασμένη, διψασμένη, χωρίς να χωράει το μυαλούδάκι της τι συμβαίνει:

«Σηκώνουνε τα τουφέκια τους. Μα τι κάνουνε; Βλέπω τη μάνα μου να φεύγει από δίπλα μου μ' ανοιγμένα τα χέρια... η μάνα μου πέφτει χάρω... μ' ανοικτά χέρια... η Πίπη πέφτει... Πέφτουνε όλοι και μόνο εγώ είμαι ακόμα όρθια. Μα πως άνοιξε έτσι το κεφάλι του θείου Γιώργου; τι είναι αυτά; Μυαλιά; πώς θα μπουνε πάλι μέσα στον κεφάλι του; Αυτά τα άντερα ποιανού είναι; Η μάνα μου πεσμένη μπροστά μου με τα χέρια ανοικτά. Τα χέρια της καταγδαρμένα, φαίνονται τα κόκκαλα... Η Πίπη... μα πώς είναι έτσι μπαμπούλη μου παντού κτυπημέ-

Γράφει η Ελλη Παιονίδου

νη, σχεδόν κομματιασμένη. Τ' άντερα έξω από την κοιλιά κι' ένα μωρό, τόσο δα μωρό ανάμεσα στ' άντερα...

Και η Μπεμπέκα παραμένει ολομόναχη, πάει πια το όνομα Μπεμπέκα, πάει και το όνομα Δήμητρα. Γίνεται Μωρή, την περιμαζεύει μια θεία, που με όλη την χωριάτικη σκληράδα της είναι μια ζεστή φωλιά. Κάποια μέρα όμως, πριν καλά καλά περάσει ενάμισι χρόνος από το πρώτο μακελειό, οι ταγματασφαλίτες θα ξανάρθουν, να κατασφάξουν την θεία, τα ξαδέλφια κι' όλους τους άλλους συγγενείς του γειτονικού τώρα χωριού, του Πάνω Μοναστηριού. Για την μικρή Δήμητρα ερχίζει η περιπλάνηση, η πείνα, ο εξευτελισμός, ο τρόμος, η αγωνία για τα δυο - τρία μέλη της οικογένειάς που παραμένουν ζωντανά.

Γραφή συγκλονιστικά απλή, ένας χειμαρρος που κατεβαίνει ολόδικα από εκείνα τα ματωμένα παιδικά χρόνια, κουβαλώντας μαζί του όλες τις μνήμες που φύλαγε μέσα του το μικρό κορμάκι με τόση ευλάβεια και πείσμα. Μνήμες που λες και συσπειρώθηκαν σαν αντίποινα, σαν σπέρμα εκδίκησης για όλα όσα πέρασε η οικογένεια της, για όλα όσα πέρασε ο ελληνικός λαός. Στο τέλος του βιβλίου ένας ματωμένος κατάλογος από ονόματα Πετρουλαίων και

συγγενων τους που σκοτώθηκαν από τους Έλληνες φασίστες. Ξεπρνά τους εκατό. Και τελευταίος, κάπου είκοσι χρόνια μετά από την πρώτη εκείνη σφαγή ο θάνατος του ξαδελφού φοιτητή του Σωτήρη Πέτρουλα. Ο αδελφός της Δήμητρας, ο Αντώνης, ο μόνος που επέζησε μαζί με τον άλλο αδελφό, τον Πέτρο, θα πάρει το μαύρο μαντάτο στη μάνα και στον πατέρα του Σωτήρη. Και θα δώσει τη μάχη για να πάρει το κορμί του νεκρού παλληκαριού από τα νύχια της ασφάλειας για να το θάψει:

«Αν δεν τηλεφωνήσεις τώρα στον Τούμπα και δεν του ζητήσεις να μας δώσει το νεκρό δεν θα βγεις κι εσύ ζωντανός από δω μέσα», είπε ο Αντώνης στον Καψάσκη. Αδελφέ μου, για ποιόνε από όλους τους νεκρούς μας πολεμούσες εκείνες τις ώρες; Για ποιόνε απ' όλους ή για όλους μαζί; Και τελικά το κατόρθωσες. Τους τότε πήρες. Τόνε πήγες στο σπίτι του και τόνε στολίσαμε γαμπρό και πέρασε η λαοθάλασσα και τόνε προσκύνησε. Μα το χρωστάγαμε... ΑΥΤΟΙ έναν τουλάχιστον απ' όλους αυτούς που μας είχανε σκοτώσει. Να τόνε πάρουμε. Να τον στολίσουμε. Να δει κι' ο Χάρος ομορφιά, να δει αντρειωσύνη, να δει πως κι' εμείς άνιφτο κι' αχτένιστο δεν θέλαμε κανένα να του δώσουμε. Αλλά δεν το μπορέσαμε, αδελφέ μου για τους δικούς μας. Το μπορέσαμε όμως, το μπορέσαμε για τον Σωτήρη μας...

Το βιβλίο της Δήμητρας Σωτήρη Πέτρουλα «Που είναι η μάνα σου μωρή;» πρέπει να μπει όσο το δυνατόν σε περισσότερα σπίτια, πρέπει να το διαβάσουν όσο το δυνατόν περισσότεροι άνθρωποι, κυρίως νέοι, όχι μόναχα για να μάθουνε αλλά και για να προβληματιστούν. Γιατί δυστυχώς οι κατά καιρούς κυβερνήτες, τόσο στην Ελλάδα όσο και εδώ σ' εμάς, κράτησαν μια πολύ προσεκτική σιωπή γύρω από τα γεγονότα που ακολούθησαν τον πόλεμο και την κατοχή. Κι' είναι καιρός πια να βγούνε όλα αυτά στη φόρα, να δικαστούν και να καταδικαστούν οι φονιάδες για να μη ξαναγίνει στον τόπο μας τέτοιο κακό. Μήπως είναι τυχαίο που το 67 ξανατόλμησε ο φασισμός, τα ξανακάταφερε, με αποκορύφωμα να κάψει την Κύπρο; και μήπως είναι τυχαίο που ακόμα παραμένουν ατιμώρητοι εκείνοι οι δολοφόνοι;

Ας διαβάσουν αυτό το βιβλίο κι' όσοι ανίδεοι επηρεάστηκαν από το κατασκευάσμα του επιτήδειου Ελληνοαμερικάνου κατεργάρη Νικολας Γέητς «Ελένη» που έκανε το γύρο του κόσμου με τις ευλογίες και τα εκατομμύρια της ΣΙΑ σαν βιβλίο και σαν ταινία, διαφημιζόντας την «θηριωδία των κομμουνιστοσυμμοριτών»... για άλλη μια φορά μπράβο σου, Δήμητρα Σωτήρη Πέτρουλα. Σήκωσες μεγάλο βάρος στους ώμους σου, σαν πραγματική Μανιάτισσα.